

ACTIVITATS RIQUES I COMPETÈNCIES MATEMÀTIQUES A L' AULA DE SECUNDÀRIA

cesire*

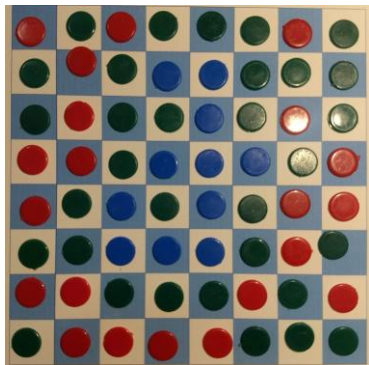

Formadors: Joan Jareño [@Calaix2](#)
Lluís Mora [@lluismora](#)

Sessió: Comunicació i representació. 11 de juny de 2020

Comunicació i representació

Estructura de la sessió

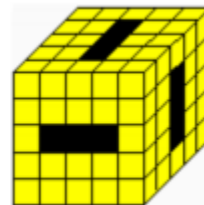

- 1.- Problema inicial
- 2.- Situem la representació i la comunicació
- 3.- La representació com a:
  - a) ajuda a la comprensió
  - b) ajuda a la resolució de problemes
  - c) problema
  - d) contingut
- 4.- Reflexions finals

Comunicació i representació

Problemes a l'esprint. 3r i 4t d'ESO (Desembre de 2019)

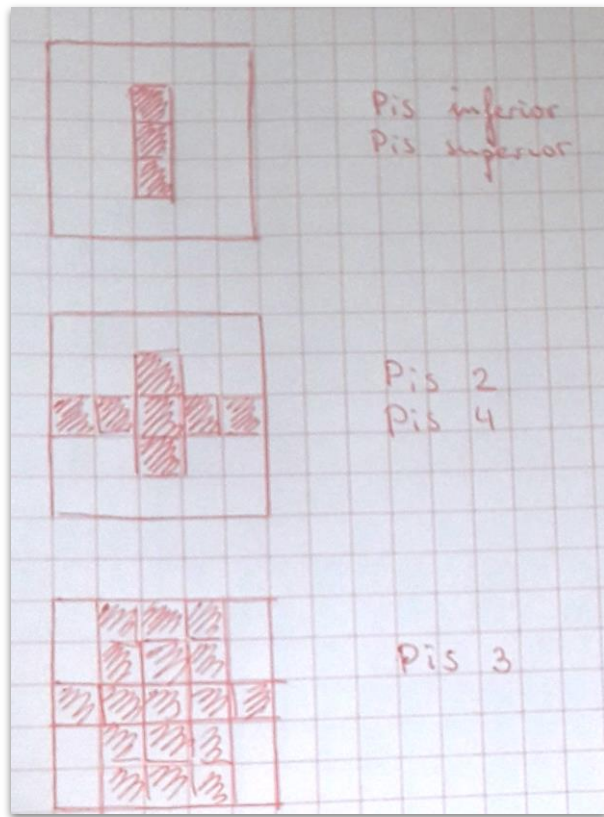
4. En el cub de la figura s'han extret, de banda a banda, tots els cubs petits que indiquen les parts negres de la figura. Quants cubs petits queden després de l'extracció?

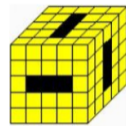
La resposta passa al problema 9 com a nombre *N*

Compartim com l'hem resolt

Comunicació i representació

Miguel
Roma

88 cubets grocs

1a capa (frontal): 22 cubets

2a capa (frontal): 18 cubets

3a capa (frontal): 8 cubets

4a capa (frontal) =
2a capa: 18 cubets

5a capa (frontal) =
1a capa: 22 cubets

Ariadna
Bardina

Comunicació i representació

Problema 1: "desgaix" el cub de la part frontal i miro el quadrat que s'ha tret

3   7   17   7   3

Total de cub, tret: 37

Cubs restants: $125 - 37 = 88$ cubs

$\uparrow$
 5^3

Joan Riu

PL
Capes de aquest cub

$WETS = 5^3 - 37 = 88$

1) 3

2) 7

3) 17

4) 7

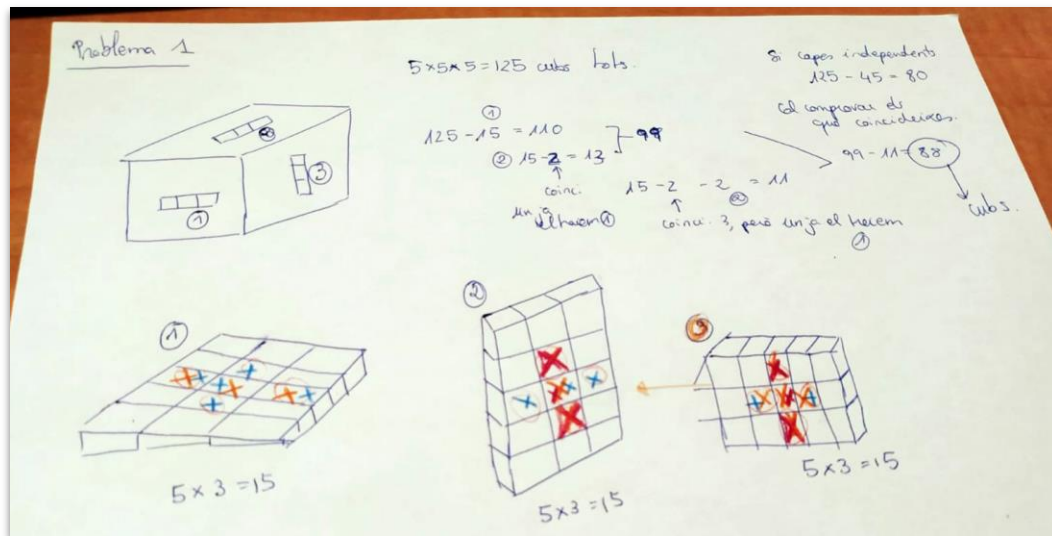
5) 3

Total cubs
extrets = $3 + 7 + 17 + 7$
 $= 37$

Eva Maria
Lindo

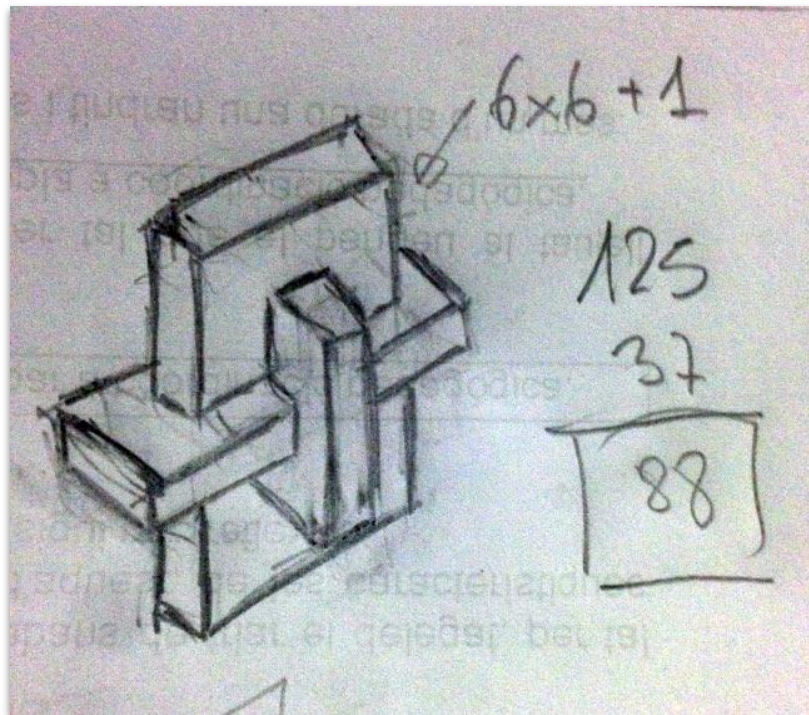
Comunicació i representació

Pere Alborna

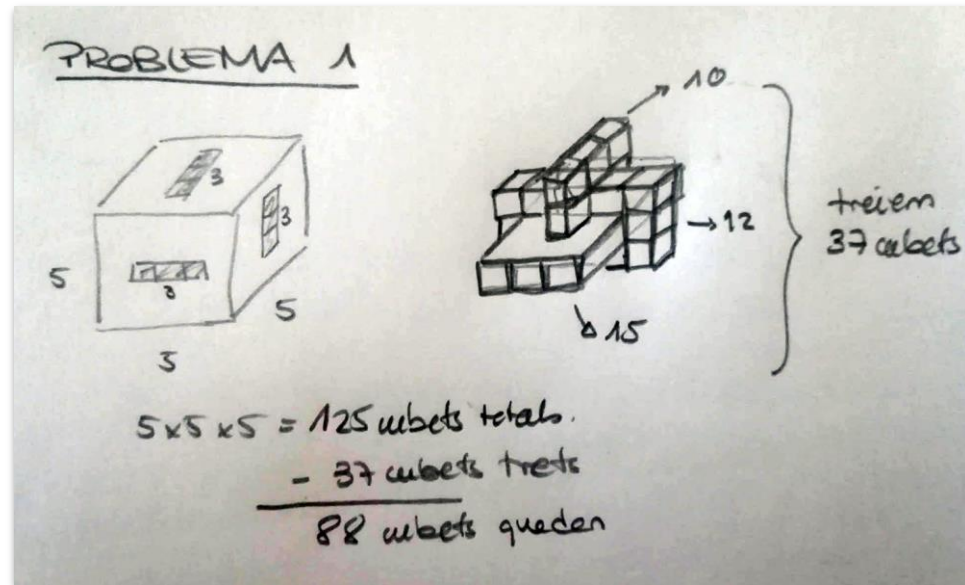

Ester Bartra

Comunicació i representació

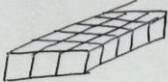

Jesús Moreno

Cristina Condal

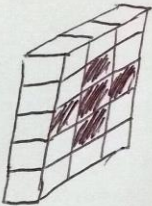
Comunicació i representació

Cubs extrets del
Primer "forat" (15)

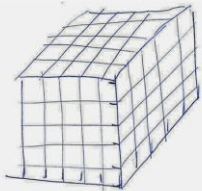

Cubs extrets ~~de~~ (nous)
del segon "forat" (12)
En negre els que ja s'han
extret anteriorment.

Cubs extrets (nous) del
tercer "forat" (10)
En negre els que ja s'han
extret anteriorment.

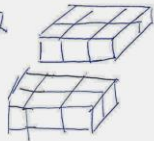
Enric
Lleonart

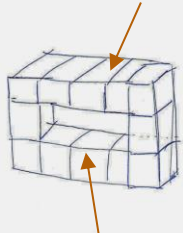
+ 125

- 15

- 12

- 12

86

Josep
Navascues

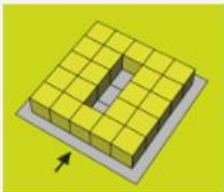
Comunicació i representació

Bona tarda,

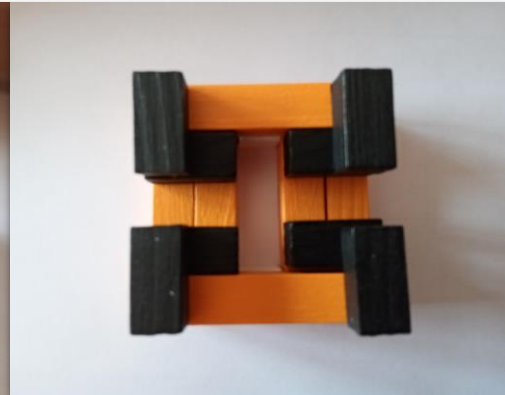
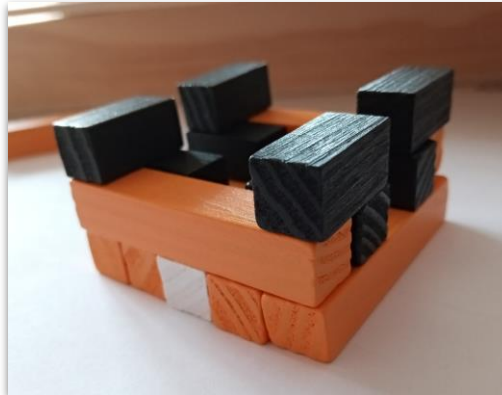
Primer de tot, he recordat una de les webs que ens van aportar la Cecília i la I ajudant-me de la web, he anat dibuixant les capes o pisos. Però quan he començat a mirar un de cada parella més el pis 3.

Utilitzant la web, he vist el següent:

pis 5: 22 blocs

Germán Díaz

Marta González

<http://www.fisme.science.uu.nl/toepassing/28020/>

Comunicació i representació

Maria Carmen Folch

Problema 1

total de cubs petits $25 \times 5 = 125$ cubs.

$3 \times 5 = 15$ frontal
 $3 \times 4 = 12$ zenital
 10 lateral

 37

$125 - 37 = 88$ cubs queden si llevem les parts negatives.

Re: Resolucions problema 1

per Martí Cuquet Palau - dilluns, 8 juny 2020, 15:52

Hola,

Jo he pensat que al primer conjunt de cubs trets hi ha $3 \cdot 5 = 15$ cubs. Al segon, hi ha de nou 15 cubs, però 3 d'ells (els «centrals») ja els havíem comptat en el primer. I finalment, al tercer hi ha de nou 15 cubs, però els 5 centrals en forma de creu ja els havíem comptat en el primer i el segon. Per tant, hem retirat $15 + 12 + 10$ cubs, és a dir, 27 cubs, i per tant queden $5^3 - 27 = 88$ cubs.

Comunicació i representació

$$\left. \begin{array}{l} A \\ B \\ C \end{array} \right\} \text{conjunts dels cubs negres} \left\{ \begin{array}{l} |A| = 15 \\ |B| = 15 \\ |C| = 15 \end{array} \right.$$

$$\begin{aligned} |A \cup B \cup C| &= |A| + |B| + |C| - |A \cap B| - |A \cap C| - |B \cap C| + |A \cap B \cap C| = \\ &= 15 + 15 + 15 - 3 - 3 - 3 + 1 = 37 \text{ cubs extrets} \end{aligned}$$

Albert Llombart

$$\begin{aligned} P(A \cup B \cup C) &= P(A) + P(B) + P(C) + \\ &+ P(A \cap B \cap C) - P(A \cap B) - P(A \cap C) - \\ &- P(B \cap C) = \frac{15}{125} + \frac{15}{125} + \frac{15}{125} + \\ &+ \frac{1}{125} - \frac{3}{125} - \frac{3}{125} - \frac{3}{125} = \\ &= \frac{37}{125} \end{aligned}$$

Hem tret 37 cubets dels 125.

Miguel Roma

Comunicació i representació

Aquí he fet una anàlisi per columnes:

Total columnes amb 5 cubets: 8 = 40 cubets

Total columnes amb 4 cubets: 10 = 40 cubets

Total columnes amb 3 cubets: 0 = 0 cubets

Total columnes amb 2 cubets: 4 = 8 cubets

Total columnes amb 0 cubets: 3 = 0 cubets

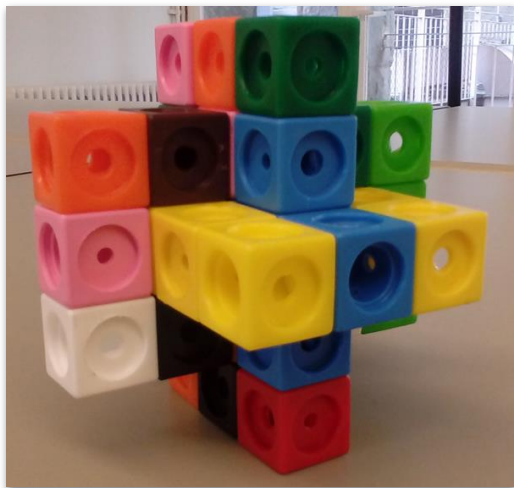
Total cubets: 88 cubets.

5	4	4	4	5
5	4	0	4	5
2	2	0	2	2
5	4	0	4	5
5	4	4	4	5

Anna Lorenzo

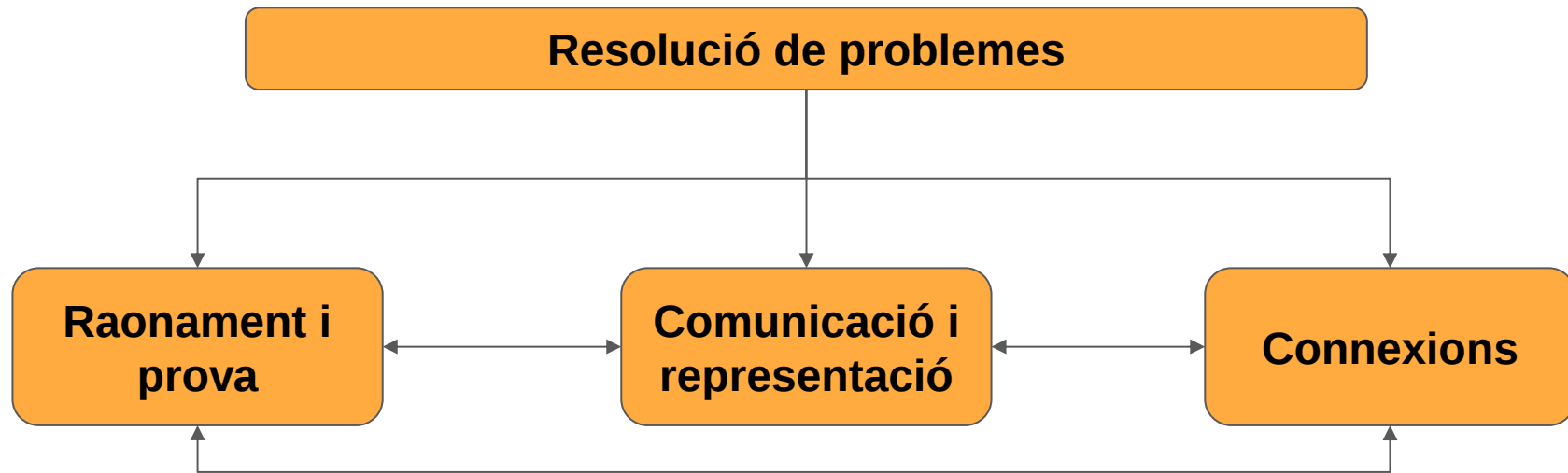
Comunicació i representació

Problemes a l'esprint. 3r i 4t d'ESO (Desembre de 2019)

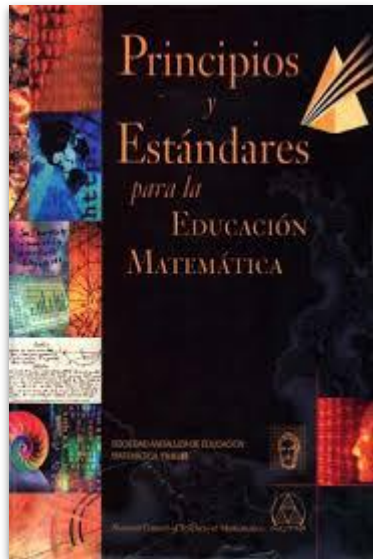

5	4	4	4	5	→	22	}	88
5	4	0	4	5	→	18		
2	2	0	2	2	→	8		
5	4	0	4	5	→	18		
5	4	4	4	5	→	22		

Comunicació i representació

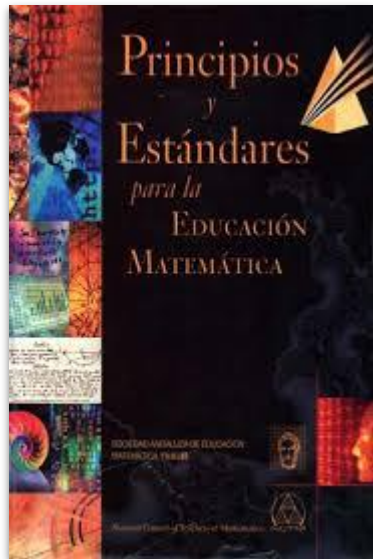
Comunicació i representació

La comunicació és una part essencial de les matemàtiques i de la educació matemàtica. És un camí per **compartir** i **aclarir** les idees. A través de la comunicació, les idees arriben a ser objecte de reflexió, perfeccionament, discussió i rectificació. El procés de comunicació ajuda també a **donar significat** i **permanència** a les idees i a fer-les públiques.

Principios y Estándares para la Educación Matemática de l'NCTM

Comunicació i representació

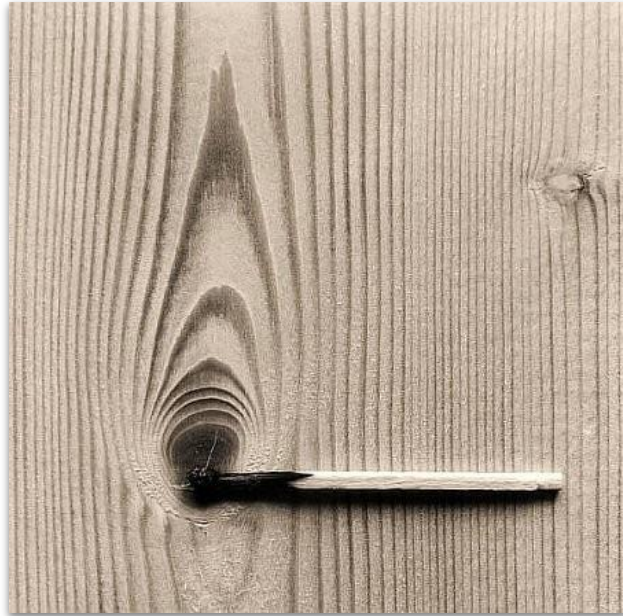
Per entendre i utilitzar les idees matemàtiques és fonamental la forma en què es representin.
(../ ..)

Quan els estudiants accedeixen a aquestes representacions matemàtiques i a les idees que representen, **prenen possessió d'un conjunt d'instruments que amplien de forma significativa la seva capacitat per pensar matemàticament.**

Principios y Estándares para la Educación Matemática de l'NCTM

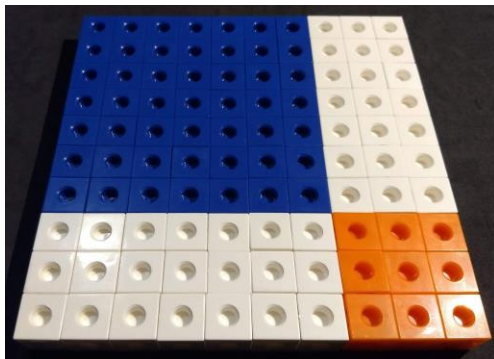
Comunicació i representació

La representació com ajuda a la comprensió

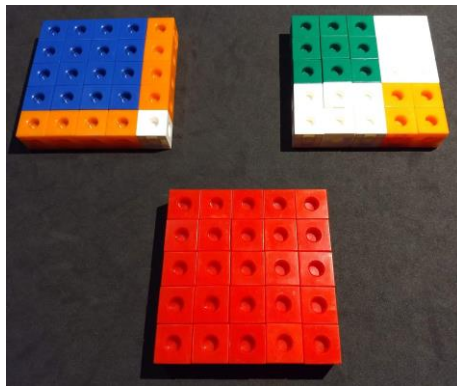

Chema Madoz

$$(a+b)^2 = \left\{ \begin{array}{l} \text{Quin?} \\ a^2+b^2 \\ \text{¿?} \\ a^2+2ab + b^2 \end{array} \right.$$

El material ajuda a visualitzar i experimentar

Demostracions gràfiques de teoremes

<https://ja.cat/yR7oq>

Però primer cal

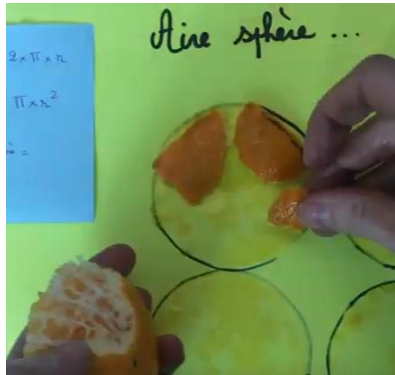
$$(4+1)^2 = (3+2)^2 = 5^2$$

Comunicació i representació

ajuda a la comprensió

El material ajuda a visualitzar i experimentar

L'àrea de l'esfera són 4 cercles màxims

<https://youtu.be/UIM7Ow44EcM>

Aleatorietat

Llancem monedes

Us proposem que llanceu una moneda 5 vegades i anoteu el número de cares que obteniu

Quins creieu que seran els resultats d'aquest llançament?

Penseu primer en els vostres i després en els de tots nosaltres.

El material ajuda a visualitzar i experimentar

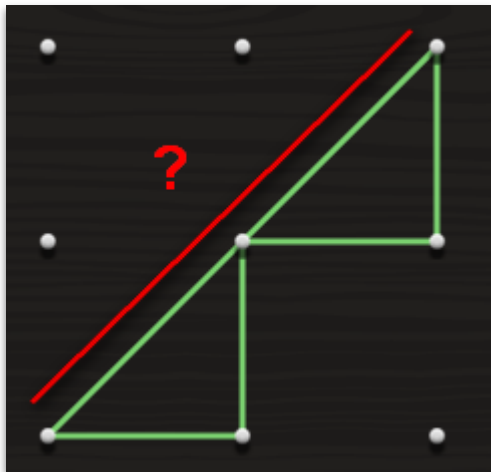
Nosaltres podem ser el material!

Activitat del Grup Cúbic
Un passeig aleatori

(Jornada d'ABEAM 2017)

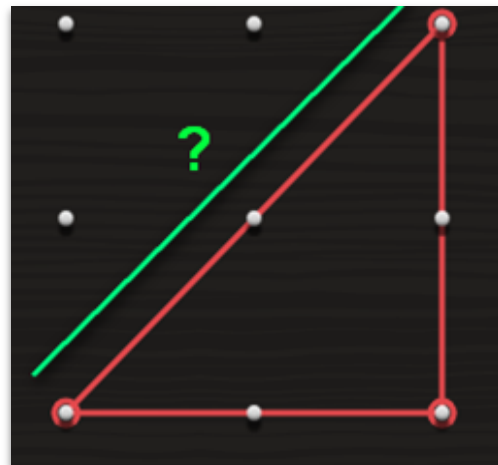
<https://youtu.be/eK7jtb2zIL4>

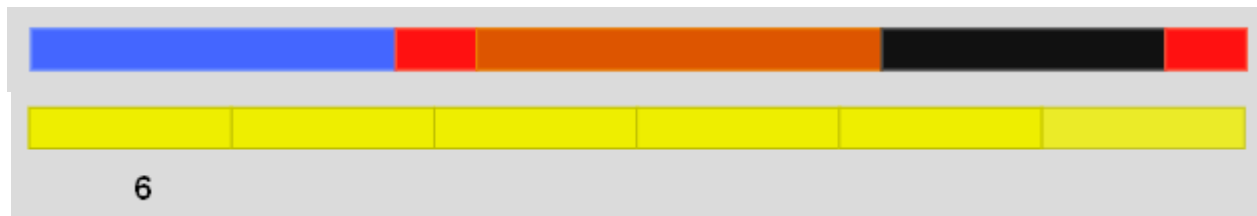
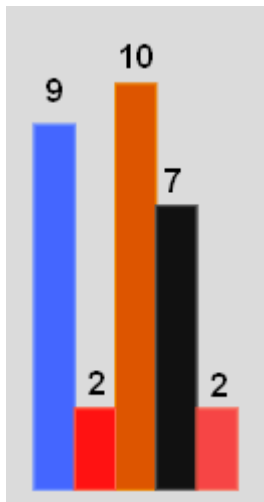

$$\sqrt{2} + \sqrt{2}$$

=

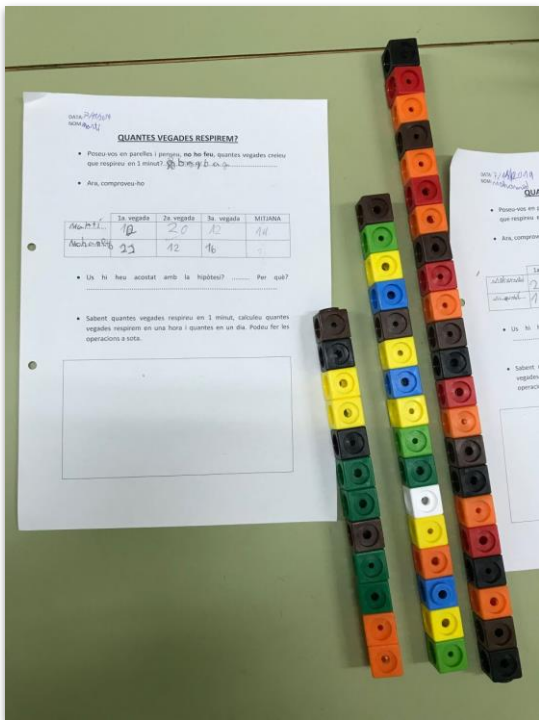
$$\sqrt{8}$$

Experimentació amb reglets
Mitjana aritmètica

Comunicació i representació

ajuda a la comprensió

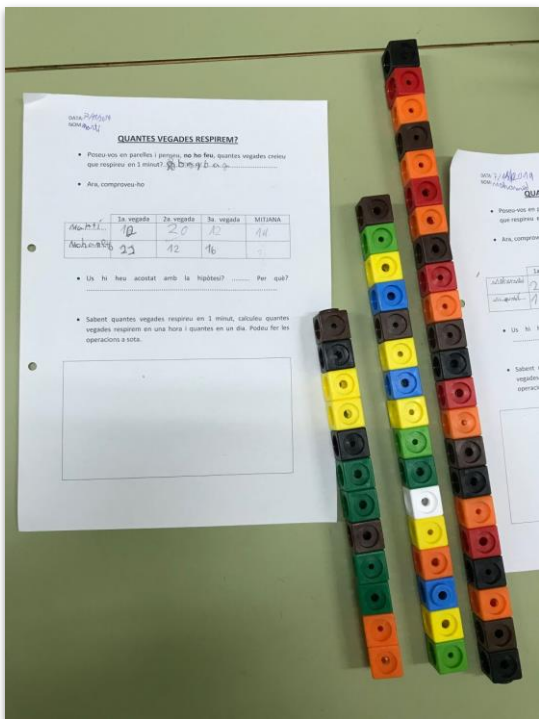
Quantes vegades respirem?

1a vegada	2a vegada	3a vegada	Mitjana
10	20	12	14
21	12	16	?

Experimentació amb multilink
Mitjana aritmètica

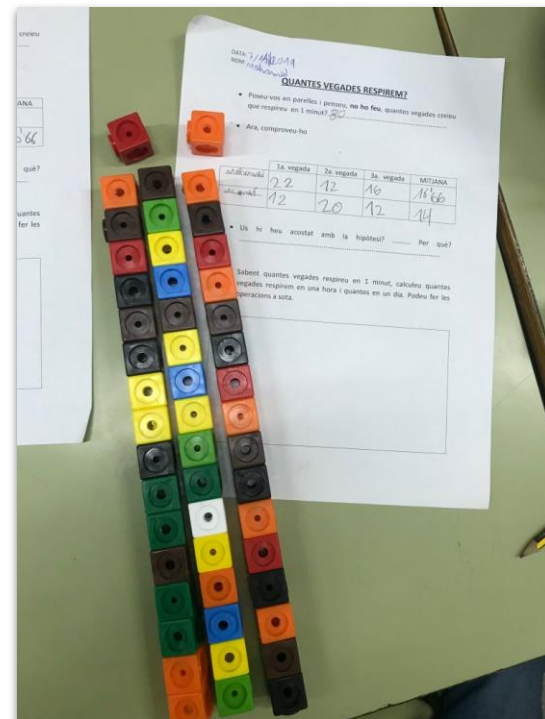
Comunicació i representació

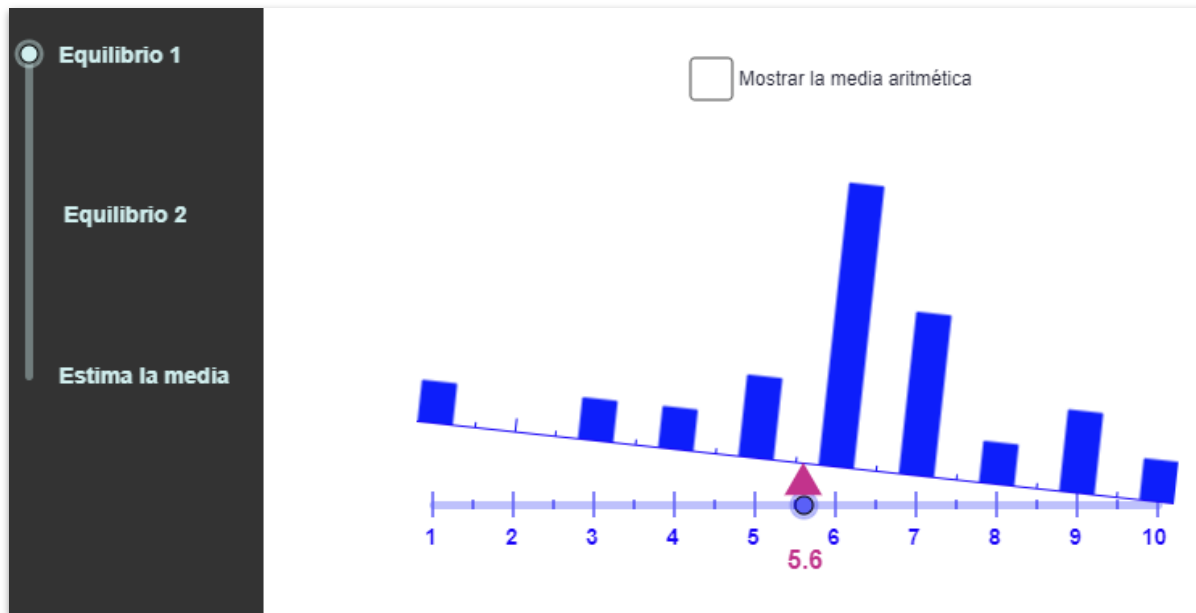
ajuda a la comprensió

Quantes vegades respirem?			
1a vegada	2a vegada	3a vegada	Mitjana
10	20	12	14
21	12	16	16,66

Experimentació amb multilink
Mitjana aritmètica

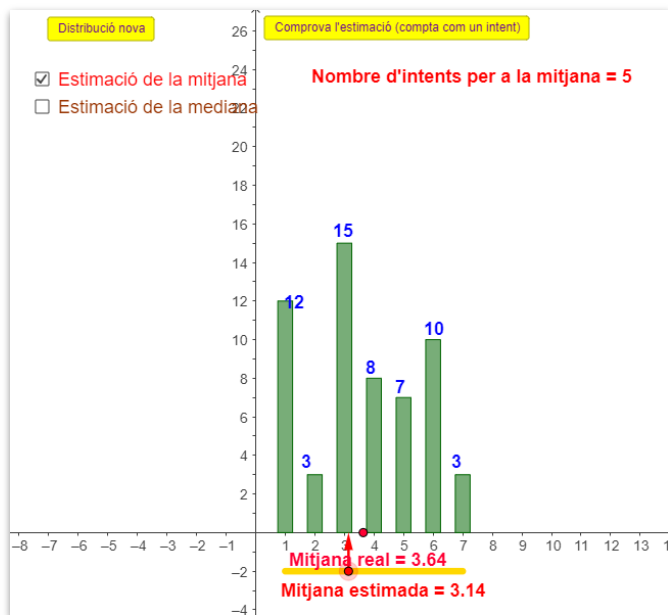

Experimentació amb GeoGebra
Mitjana aritmètica

Comunicació i representació

ajuda a la comprensió

MENTI.COM

98 89 30

Experimentació amb GeoGebra
Mitjana aritmètica

Material de Pep Bujosa i Antoni Gomà

<https://ja.cat/1JGhw>

Comunicació i representació

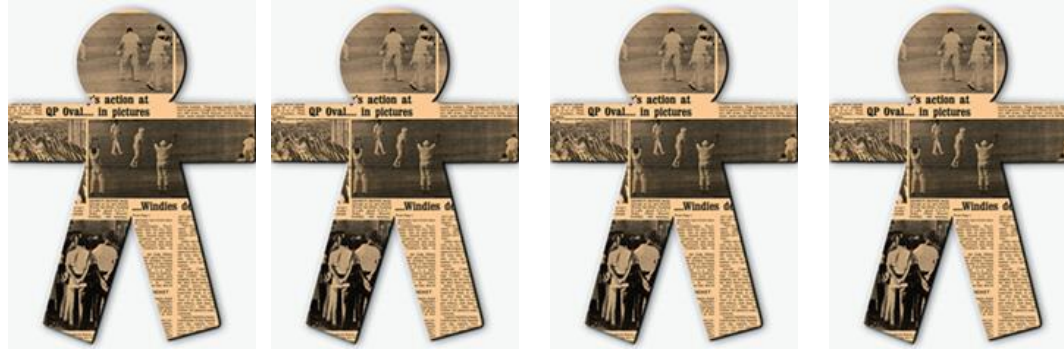
La representació com ajuda a la resolució de problemes

Chema Madoz

Comunicació i representació

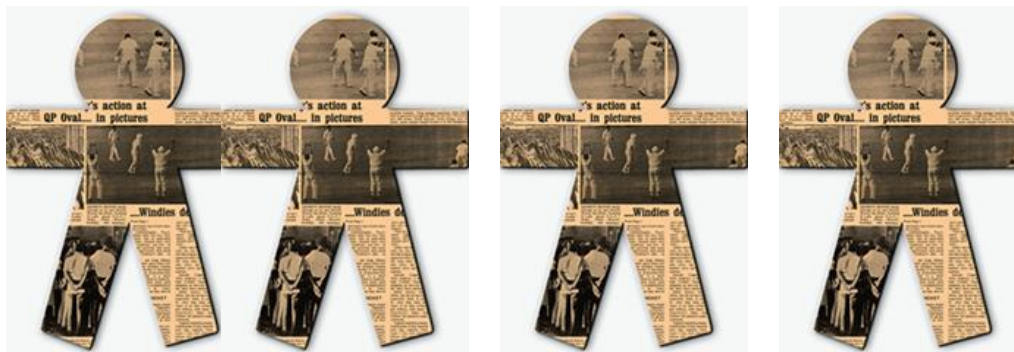
ajuda a la resolució de problemes

- Una filera de persones
- Només poden donar la mà a una persona...

Comunicació i representació

ajuda a la resolució de problemes

- Una filera de persones
- Només poden donar la mà a una persona...
- ... i només a la persona del costat

Quantes fotografies diferents podem fer?

Investiguem la situació?

De l'A a la I $\rightarrow$ 3 persones

De la J a la Q $\rightarrow$ 4 persones

De l'R a la Z $\rightarrow$ 5 persones

Comunicació i representació

ajuda a la resolució de problemes

Solucions per a 4 persones

Comunicació i representació

ajuda a la resolució de problemes

Persones	Fotografies
3	3
4	5
5	8

Comunicació i representació

ajuda a la resolució de problemes

Persones	Fotografies
2	2
3	3
4	5
5	8

Comunicació i representació

ajuda a la resolució de problemes

Persones	Fotografies
1	1
2	2
3	3
4	5
5	8

Comunicació i representació

ajuda a la resolució de problemes

Persones	Fotografies
0	1
1	1
2	2
3	3
4	5
5	8

Comunicació i representació

ajuda a la resolució de problemes

Persones	Fotografies
0	1
1	1
2	2
3	3
4	5
5	8
6	?
7	?
8	?

Comunicació i representació

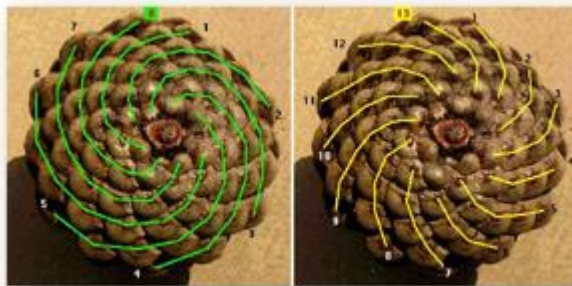
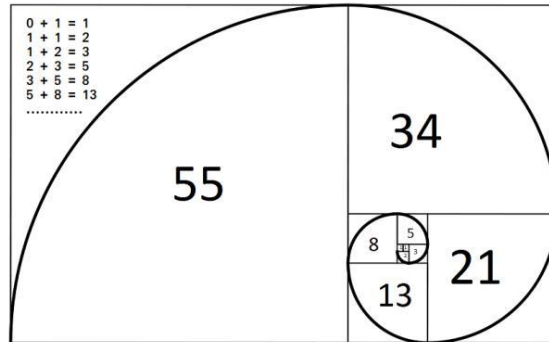
ajuda a la resolució de problemes

Persones	Fotografies
0	1
1	1
2	2
3	3
4	5
5	8
6	13
7	21
8	34

Comunicació i representació

ajuda a la resolució de problemes

Persones	Fotografies
0	1
1	1
2	2
3	3
4	5
5	8
6	13
7	21
8	34

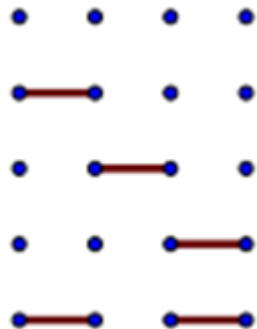

**Nombres
de
Fibonacci**

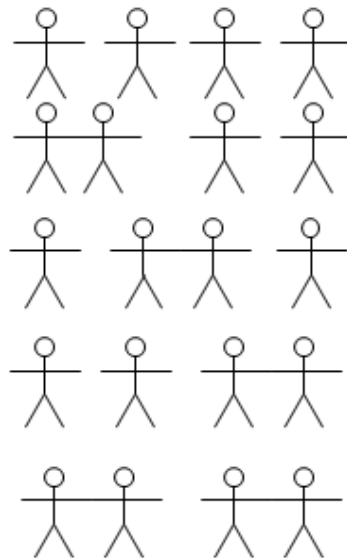
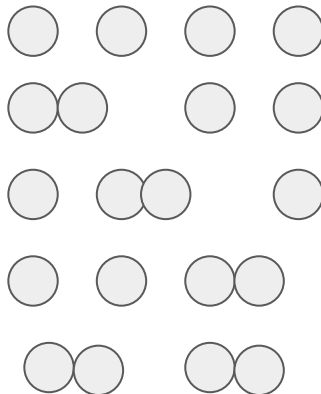
Comunicació i representació

ajuda a la resolució de problemes

1. El 1r i el 2n
2. El 2n i el 3r
3. El 3 i el 4
4. L'1 i el 2; el 3 i el 4

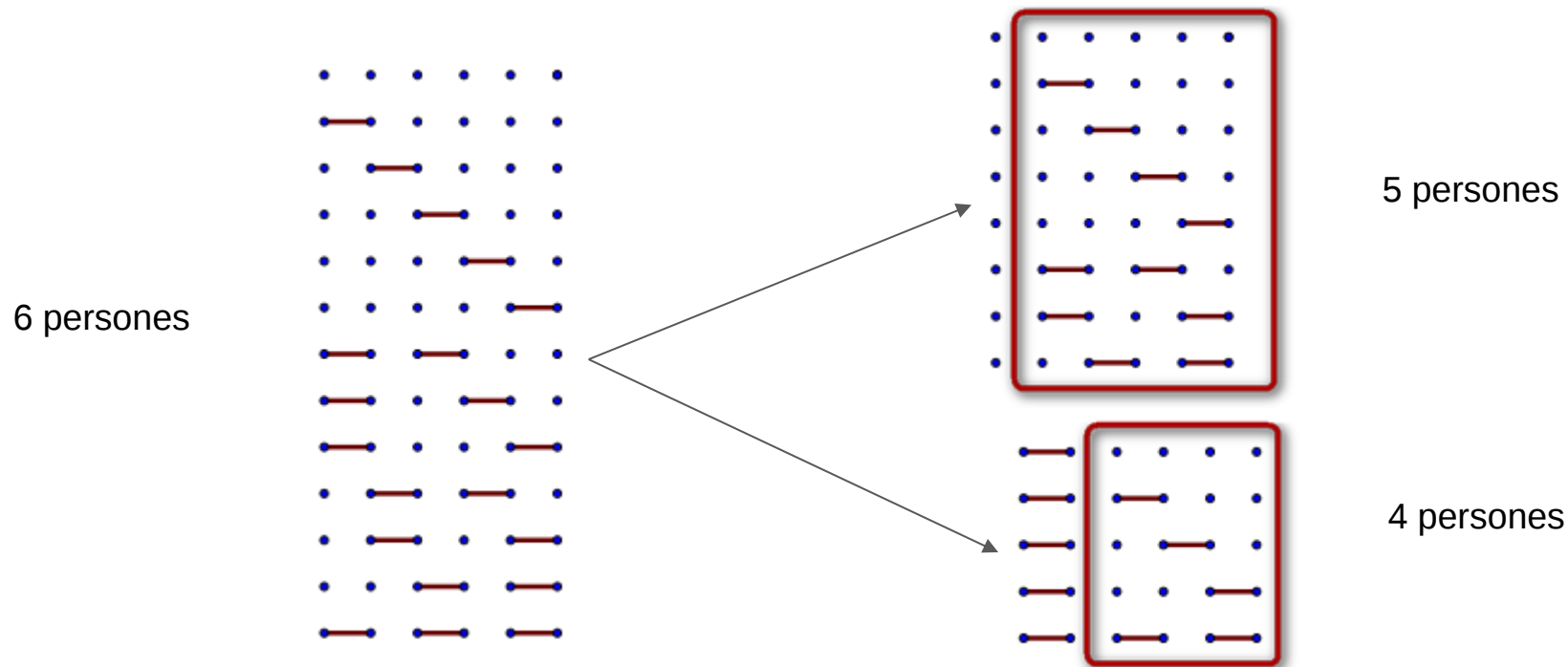

A	B	C	D
A	B	C	D
A	B	C	D
A	B	C	D
A	B	C	D

Comunicació i representació

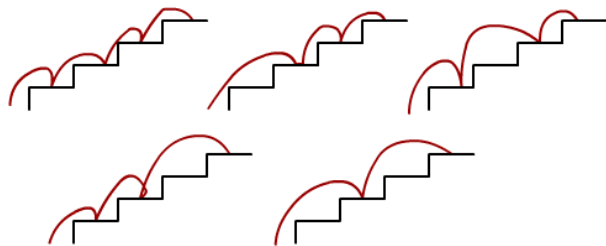
ajuda a la resolució de problemes

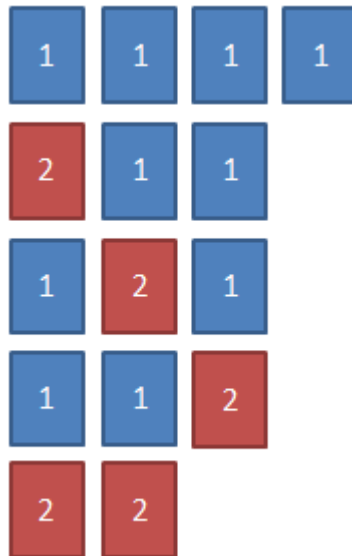
Comunicació i representació

ajuda a la resolució de problemes

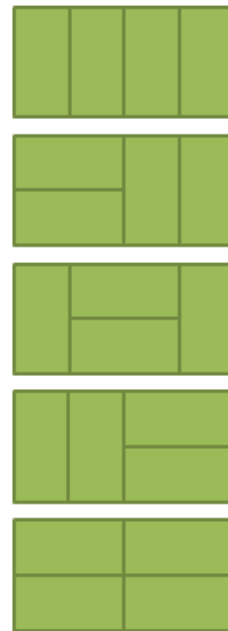
Pujar escales
(un graó o dos)

Franqueig de
segells amb
segells d'1 o 2 €

Formes de fer rectangles de $2 \times n$
amb fitxes de dòmino.

Comunicació i representació

La representació com a problema (Problemes amb la representació)

Chema Madoz

Aprendre el llenguatge algebraic: transició del llenguatge aritmètic a l'algebraic

Significat de les lletres:

- Etiquetes: 3 pomes $\rightarrow$ 3p
- Abreviatures: 5 m $\rightarrow$ 5 metres
- Incògnites: $3x+4=9$
- Variables: $y=2x-5$

ni silencio
en la caída
que esperan
soñando con
preludio de
que acechan
de víctimas
están ahora
viejo mundo
de la noche
cada niño su leve hada
a cada tumba su tapa
y rezos de la nada
enigma de vivir
amanecer de cruces
anocheecer en soledad
sintiendo no ver luces
de blanco y triste amar
nunca llora
ni el altar
esa mentira
roer su ego
final de la
esperar con
pasado pero
los lugares
ni lágrimas

ni lágrimas
sólo gritos
la libertad
nubes bajas
los tiempos
en los ojos
muertas que
clamando al
de ladrones
que roban a
cada niño su leve hada
a cada tumba su tapa
y rezos de la nada
enigma de vivir
amanecer de cruces
anocheecer en soledad
sintiendo no ver luces
de blanco y triste amar
nunca llora
ni el altar
esa mentira
roer su ego
final de la
esperar con
pasado pero
los lugares
ni lágrimas

Aprendre el llenguatge algebraic: transició del llenguatge aritmètic a l'algebraic

Significat i ús dels signes:

- Igual aritmètic: indicar resultat / àlgebraic: equivalència

$$5+3=8-2=6$$

$$15+3=18-2=16$$

- Igual aritmètic: es treballa “en línia”

$$3x - 2 = 4(2x+5)-6 = 8x+20-6$$

- El signe del producte es torna invisible ($5 \cdot x = 5x$)

$$\text{Si } x=4 \rightarrow 3x=34 \text{ o bé } 3x=7$$

$$5a-a=5$$

Aprendre el llenguatge algebraic: transició del llenguatge aritmètic a l'algebraic

Naturalesa dels resultats:

- Resultats “tancats”

$$\left. \begin{array}{l} 7+8 \cdot 3=31 \\ 7+8 \cdot 3=45 \end{array} \right\} \text{¿?} \quad 8 \cdot 3 + 7 = 31$$
$$6a+3b=9ab$$

Aprendre el llenguatge algebraic: transició del llenguatge aritmètic a l'algebraic

Interferències:

$$3a+5a=8a^2$$

El doble de b és b^2

$$-3x-5x = +8x$$

El llenguatge de l'àlgebra elemental permet...

- Expressar relacions (generals o particulars) de forma sintètica.
- Manipular les expressions per:
  - Simplificar-les
  - Descobrir el valor d'incògnites
  - Desvetllar relacions noves
  - Demostrar

El llenguatge de l'àlgebra elemental permet...

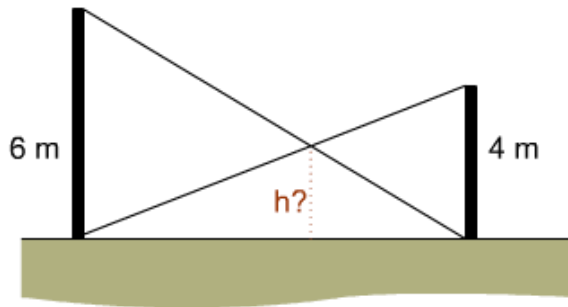
- Expressar relacions (generals o particulars) de forma sintètica.
- Manipular les expressions per:
  - Simplificar-les
  - Descobrir el valor d'incògnites
  - Desvetllar relacions noves
  - Demostrar

Comunicació i representació

com a problema

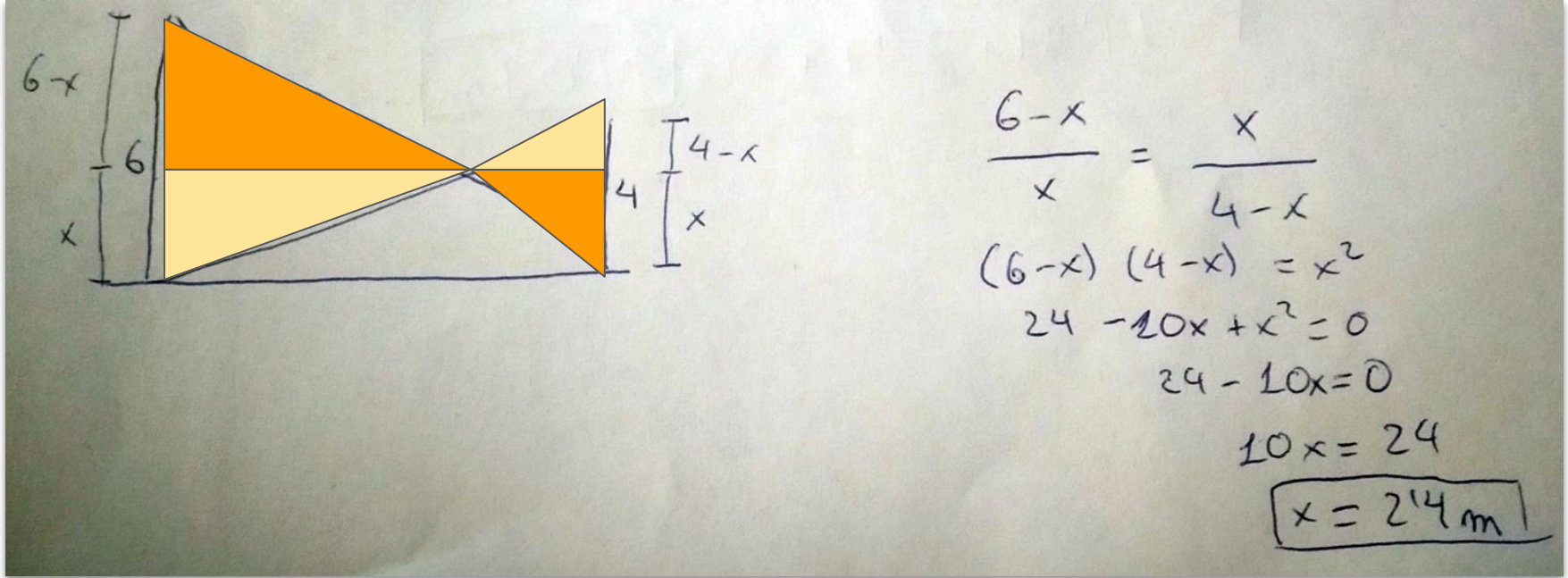
Apareix al llibre hindú del segle IX Ganita Sara Sangraha del matemàtic jainista Mahavira.

Tenim dos pals rectes de 6 i 4 metres d'alçada, respectivament, i que estan clavats perpendicularment al terra. Col·loquem dos cables perfectament tensats que van des de la base de cadascun dels pals fins a la part superior de l'altre. A quina alçada es creuen els dos cables?

Comunicació i representació

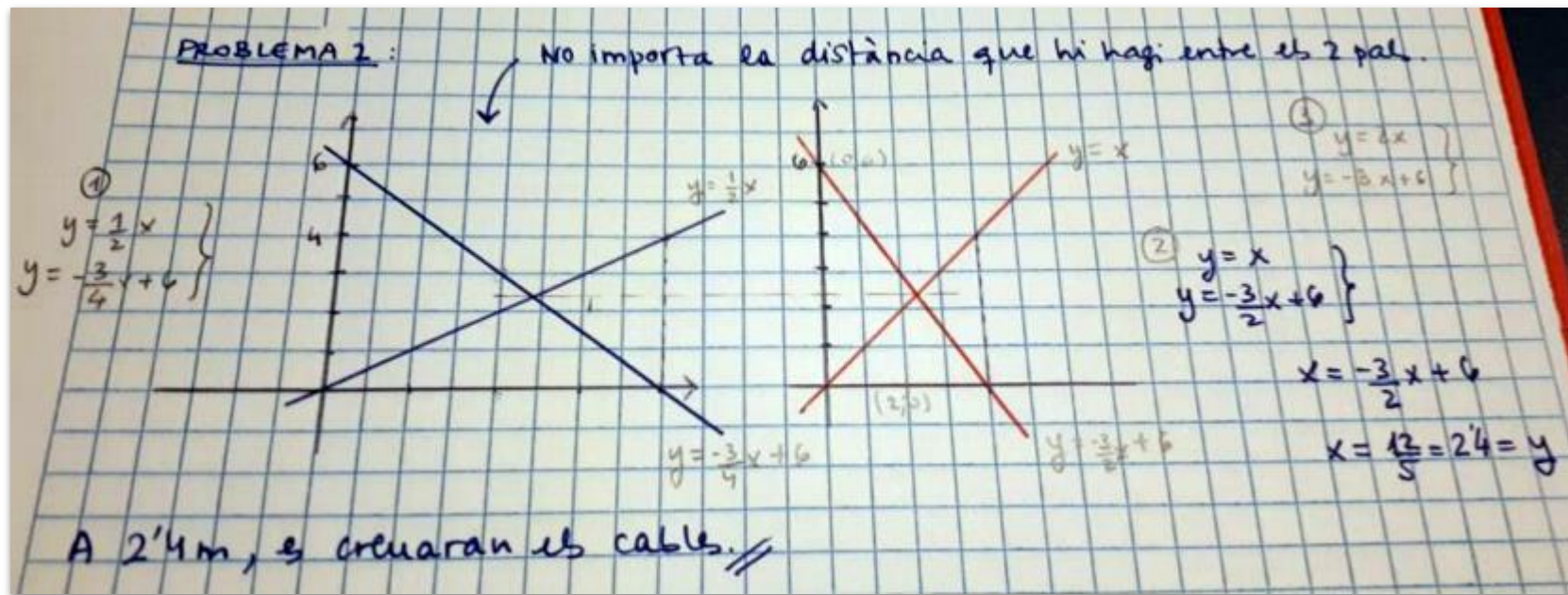
com a problema

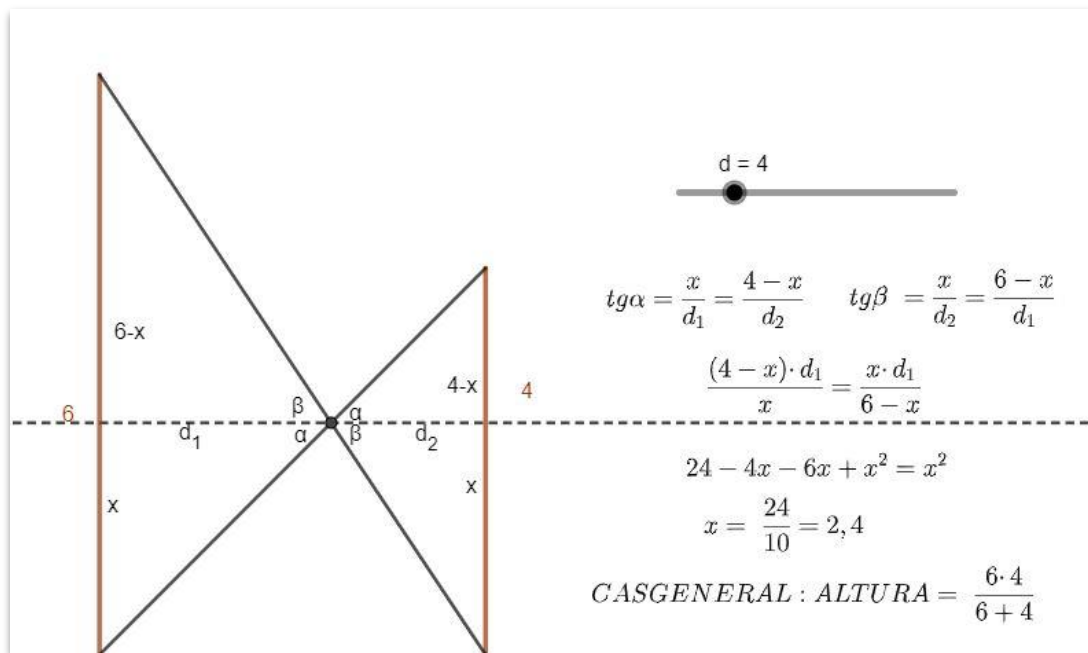
Arnau Moro

Comunicació i representació

com a problema

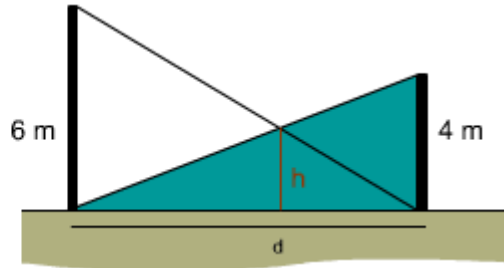
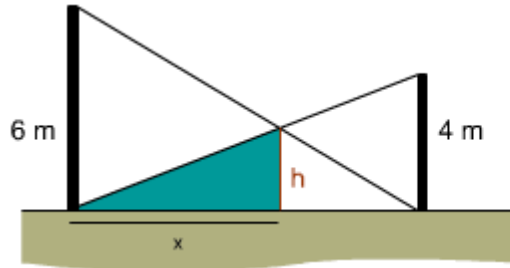
Cristina Daroca

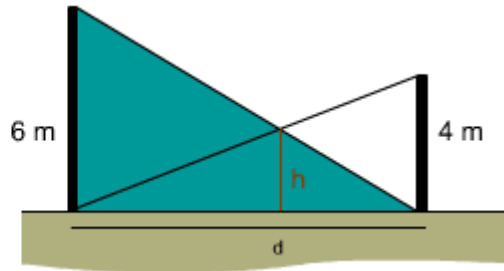
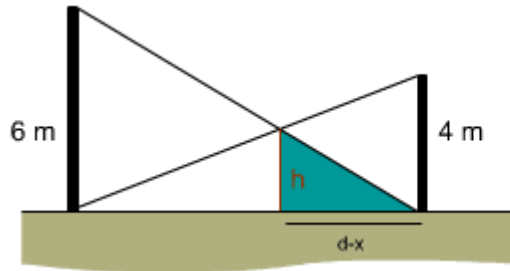
Ramon Tejedor

Comunicació i representació

com a problema

$$\frac{h}{4} = \frac{x}{d}$$

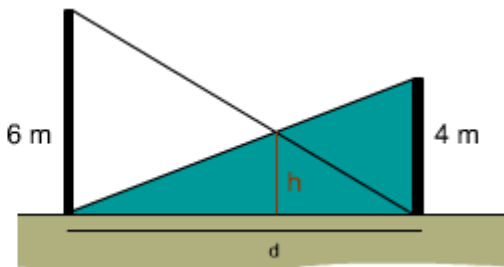
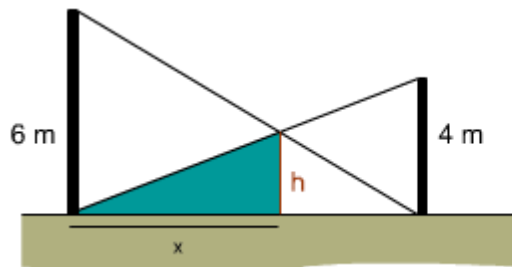

$$\frac{h}{6} = \frac{d-x}{d}$$

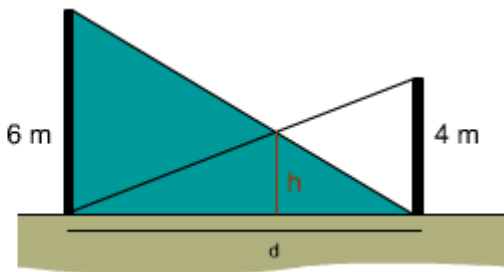
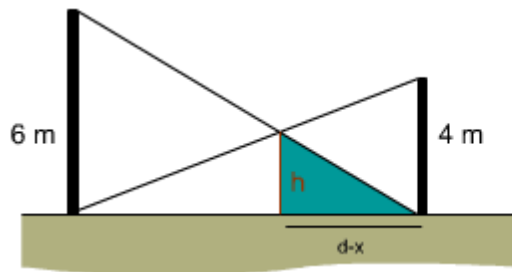
$$h = \frac{15}{5} = 2,4m$$

Comunicació i representació

com a problema

$$\frac{h}{b} = \frac{x}{d}$$

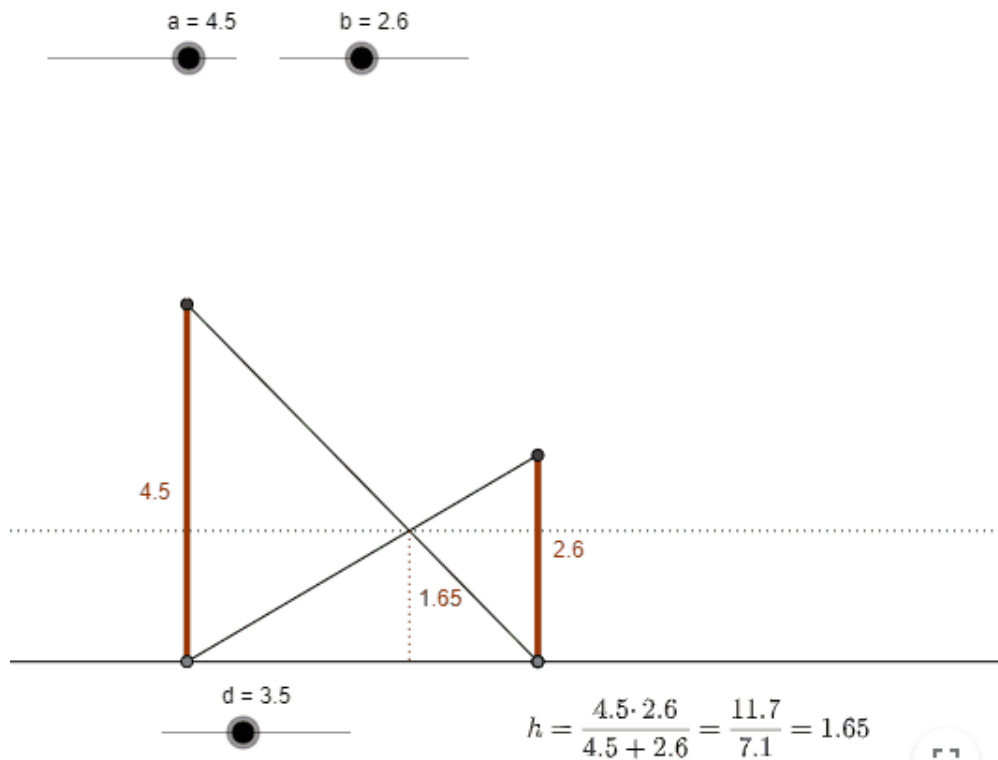

$$\frac{h}{a} = \frac{d-x}{d}$$

$$h = \frac{a \cdot b}{a + b}$$

Comunicació i representació

com a problema

II

<https://ja.cat/fTYy5>

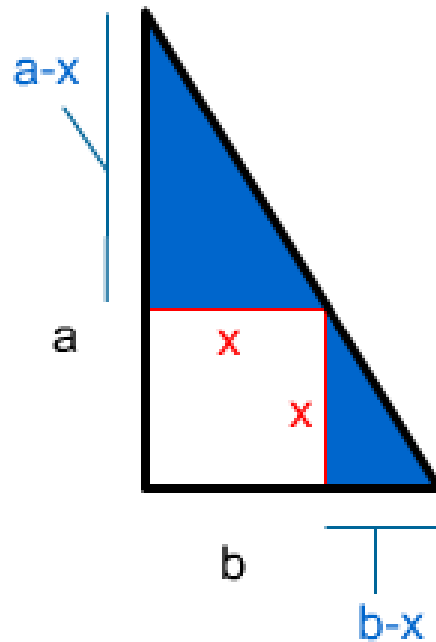
Comunicació i representació

com a problema

Pertany al llibre xinès Haidao Suanjing de Liu Hui (263 n.e).

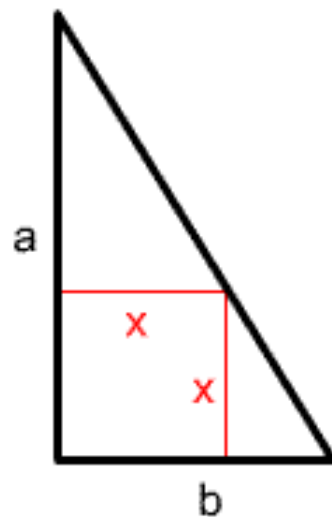
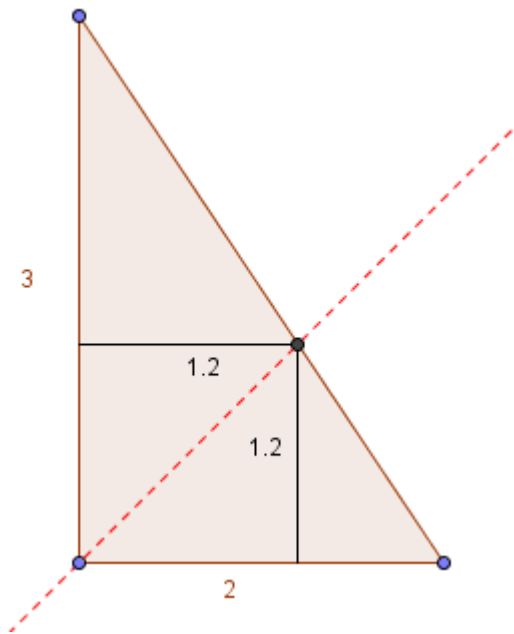
Una escala molt llarga es recolza a una paret que és perpendicular al terra a un punt que està a 3 metres d'altura. La base de l'escala es troba recolzada al terra en un punt que està a 2 metres de la paret. Hi ha un punt de l'escala que està a la mateixa distància del terra que de la paret. A quina distància està del terra?

$$\frac{x}{a-x} = \frac{b-x}{x} \quad \Rightarrow \quad x = \frac{a \cdot b}{a+b}$$

Comunicació i representació

com a problema

A la grega.

Construeix, amb regla i compàs un rectangle d'àrea equivalent a un donat però que un dels costats sigui igual al semiperímetre del primer.

$$h = \frac{a \cdot b}{a + b}$$

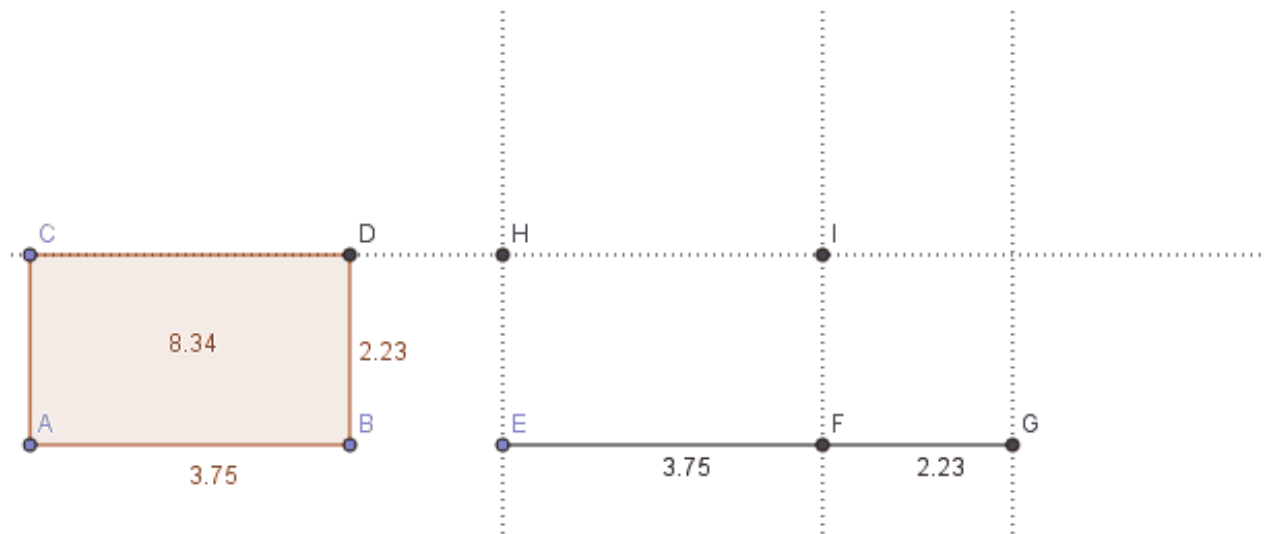
Comunicació i representació

com a problema

A la grega.

Construeix, amb regle i compàs un rectangle d'àrea equivalent a un donat però que un dels costats sigui igual al semiperímetre del primer.

$$h = \frac{a \cdot b}{a + b}$$

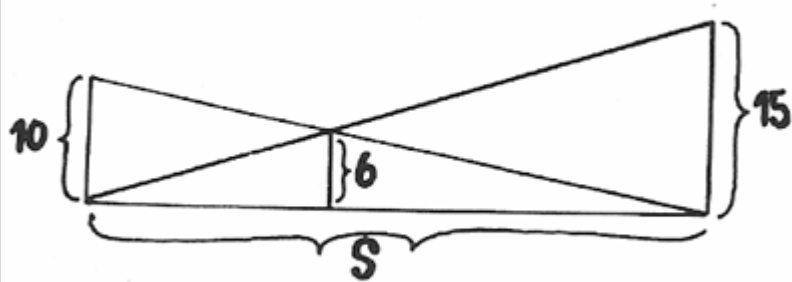

Comunicació i representació

com a problema

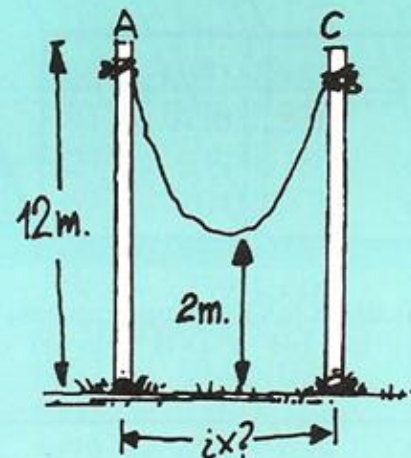
Variants (revista Cacumen)

UNO DE GEOMETRIA

En la figura, ¿cuánto vale «S»?

LA CUERDA FLOJA

Enigmes virals

Aquest problema és un clàssic dels trencaclosques aritmètics, i un bon exemple de l'ús d'una representació adequada per a trobar a la solució. Aritmètica o àlgebra?
Si voleu podeu penjar els vostres esquemes de resolució al fòrum del curs (poden ser fotografies).

He sortit de casa amb un paquet de cromos. Pel camí he trobat en Pere i li he donat la meitat dels cromos que tenia més la meitat d'un cromo. Després he trobat la Marta i li he donat la meitat dels cromos que em quedaven i la meitat d'un cromo. Quan he arribat a l'institut tenia 4 cromos. Quants en tenia en sortir de casa?

com a problema

Ajudant de l'Ariadna Bardina

Jesús Moreno

Podem afrontar-lo de diverses maneres!

Enigmes virals

PROBLEMA 3

$$ax = \left(\frac{ax}{2} + \frac{x}{2}\right) + \left(\frac{\frac{ax}{2} - \frac{x}{2}}{2} + \frac{x}{2}\right) + 4x$$

Joan Pere Marta Joan

$$ax = \frac{2ax + 2x}{4} + \frac{ax - x + 2x}{4} + 4x$$
$$ax = \frac{19x}{4}$$
$$a = 19$$

Cristina Condal

$x \rightarrow$ total de cromos

$$x - \left(\frac{x}{2} + \frac{1}{2}\right) - \left[\frac{1}{2}\left(\frac{x}{2} - \frac{1}{2}\right) + \frac{1}{2}\right] = 4$$
$$x - \frac{x}{2} - \frac{1}{2} - \frac{x}{4} + \frac{1}{4} - \frac{1}{2} = 4$$
$$\vdots$$
$$\boxed{x = 19}$$

Albert Llombart

Enigmes virals

Podem afrontar-lo de dues maneres

Algebraicament

$$x - \left(\frac{x}{2} + \frac{1}{2}\right) - \left(\frac{x - (\frac{x}{2} + \frac{1}{2})}{2} + \frac{1}{2}\right) = 4$$

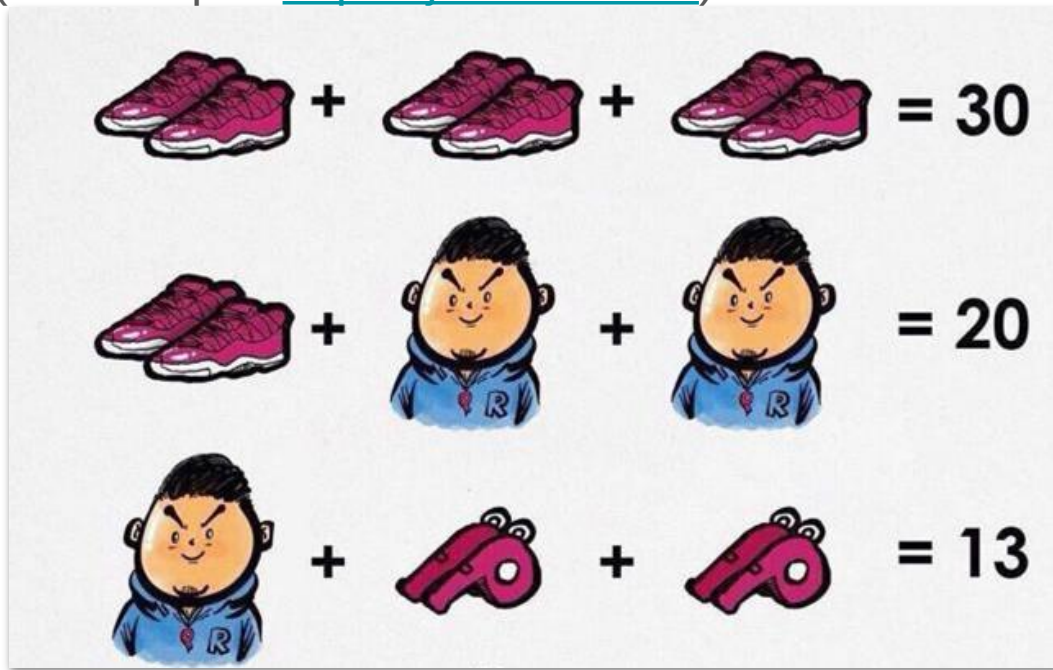
Aritmèticament

$$4 \xrightarrow[\text{meitat menys mig}]{(4 + 0,5) \times 2} 9 \xrightarrow[\text{meitat menys mig}]{(9 + 0,5) \times 2} 19$$

Comunicació i representació

com a problema

Enigmes virals (un exemple: <https://ja.cat/McvvK>)

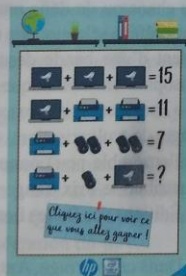

Comunicació i representació

com a problema

Le tribunal rend son jugement sur un problème de maths

Les lecteurs de *Tangente* 189 (en page 5) se souviennent sans doute de Valentin Desgranges, ce jeune Toulousain de 19 ans qui a proposé une réponse mathématique sensée à un concours proposé en ligne par une grande chaîne de distribution (Auchan). Sa réponse, tout à fait correcte, n'avait pas été acceptée comme valide par l'enseigne. Le jeune étudiant en économie a saisi la justice en mai et le tribunal d'instance de Toulouse (Haute-Garonne) a rendu son verdict. Le juge a condamné l'enseigne à lui verser la somme de 734,80 €, soit le montant des lots en jeu. Il reconnaît par là que le seul à avoir donné la bonne réponse est bien Valentin ! La communauté mathématique peut donc être rassurée, les règles d'algèbre habituelles ne sont pas remises en question.

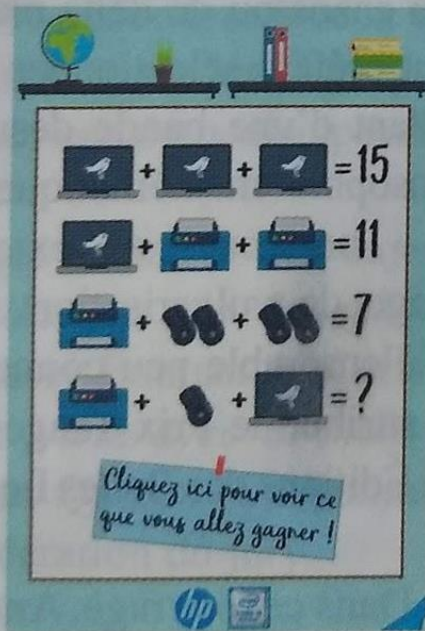

La question proposée par la chaîne de distribution.

Valentin Desgranges Auchan
je vous demande juste de prêter attention à ma démonstration qui est différente des autres.
Un ordi d'après la première ligne = $15/3 = 5$
Une imprimante d'après la seconde ligne = $(11-5)/2=3$
Et là où ça se complique
Il n'y a aucun signe entre les souris donc elles se multiplient entre elles.
D'après la 3ème ligne,
 $\text{souris}^2 + \text{souris}^2 = 7 - 3 = 4$
Donc seulement
 $\text{souris}^2 = 4/2 = 2$
Une souris = $\sqrt{2}$
Le résultat final est donc
Ordi + Imprimante + souris = $5 + 3 + \sqrt{2} = 8 + \sqrt{2} \approx 9,414$
Merci de m'avoir lu, en plus j'aurai besoin d'un pc pour ma première année de licence
Bonne soirée
Ps: d'ailleurs cette solution (qui est mathématiquement la bonne) je suis le seul à l'avoir faite du coup je remporte les 3 lots ?

J'aime Répondre 39 sem

L'argumentation de l'étudiant.

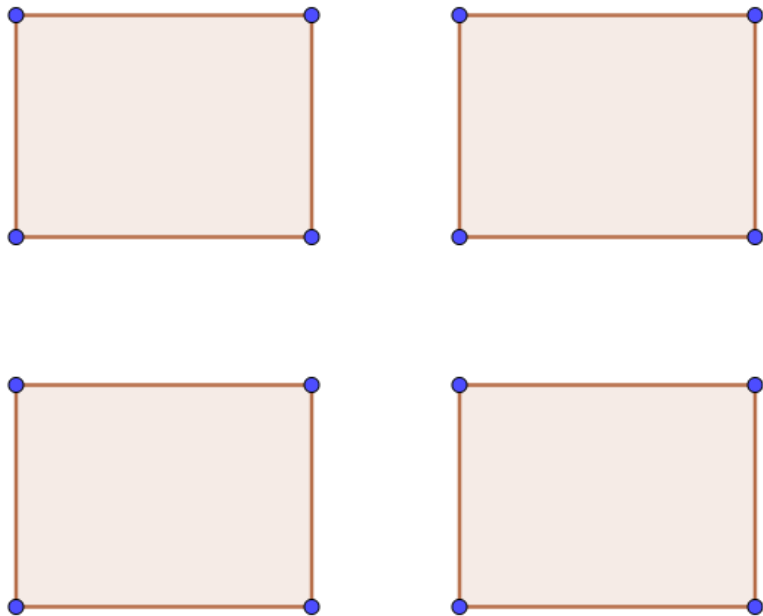

La question proposée par la chaîne de distribution.

Dibuix vs. Construcció

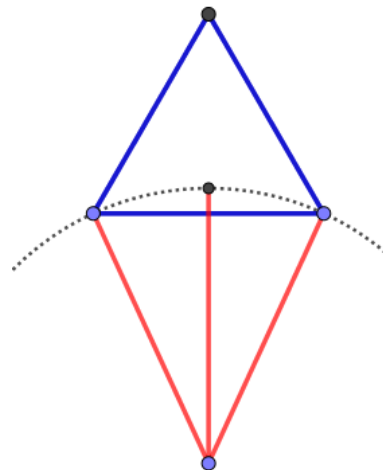
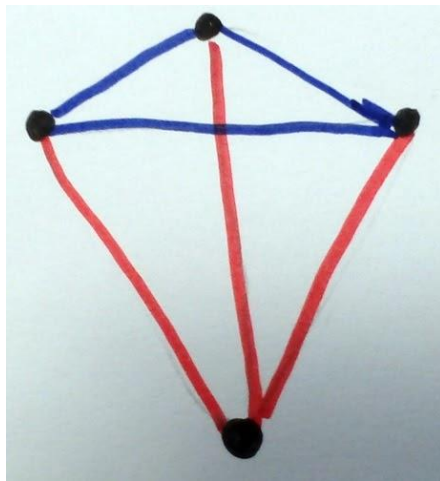
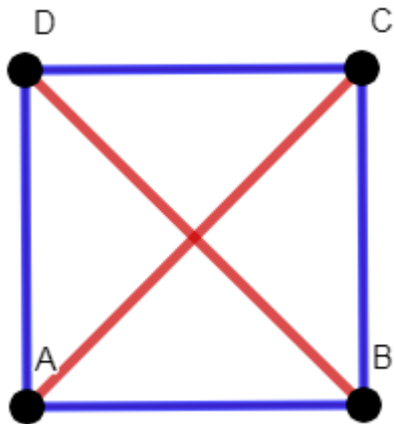
Dibuix vs. Construcció

Dibuix $\Leftrightarrow$ Descripció
Construcció $\Leftrightarrow$ Relacions

Dibuix vs. Construcció

“Cerqueu totes les maneres d'organitzar quatre punts de manera que només es donin dues distàncies entre dos punts.”

Comunicació i representació

La representació com a contingut

Chema Madoz

Funcions

Tenim una corda de 36 cm i anem fent diferents rectangles amb ella. Varia l'àrea?

Funcions

Base	Altura	Àrea
1	17	17
3	15	45
4	14	56
6	12	72
9	9	81
11	7	77
14	4	56
16	2	32
18	0	0

Funcions

Base	Àrea
1	17
2	32
3	45
4	56
5	65
6	72
7	77
8	80
9	81

Funcions

Base	Àrea	1a dif.
1	17	
2	32	15
3	45	13
4	56	11
5	65	9
6	72	7
7	77	5
8	80	3
9	81	1

Comunicació i representació

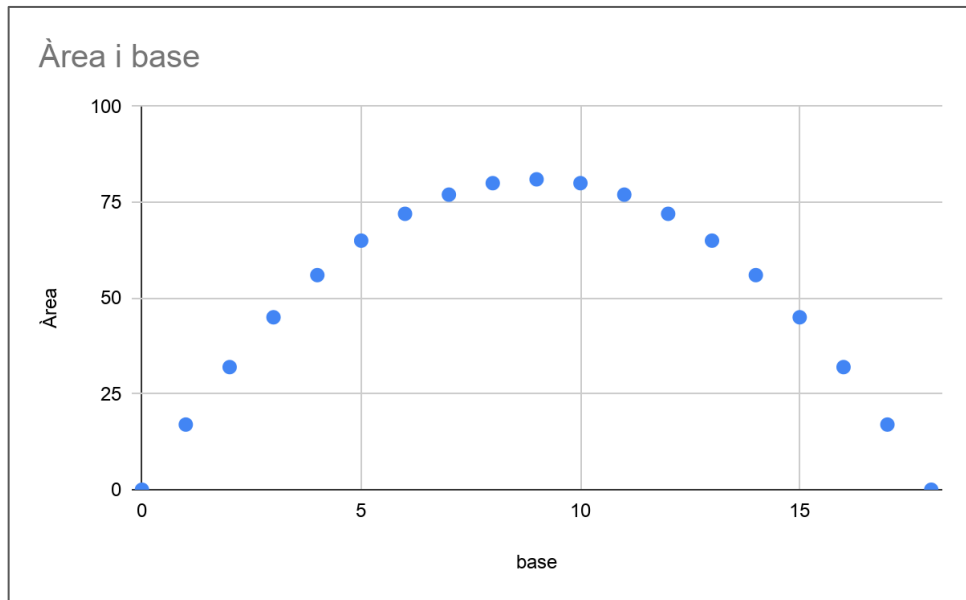
com a contingut

Funcions

Base	Àrea	1a dif.	2a dif.
1	17		
2	32	15	
3	45	13	-2
4	56	11	-2
5	65	9	-2
6	72	7	-2
7	77	5	-2
8	80	3	-2
9	81	1	-2

Funcions

Funcions

L'àrea pot variar des de zero a 81. Primer va augmentant, fins que arribem a un costat de 9, quan tenim un quadrat, que dona l'àrea màxima.

I després torna a baixar fins a ser nul·la, quan el costat és de 18.

Representació “retòrica”. Descripció *qualitativa*

Funcions

$$A = x(18 - x)$$

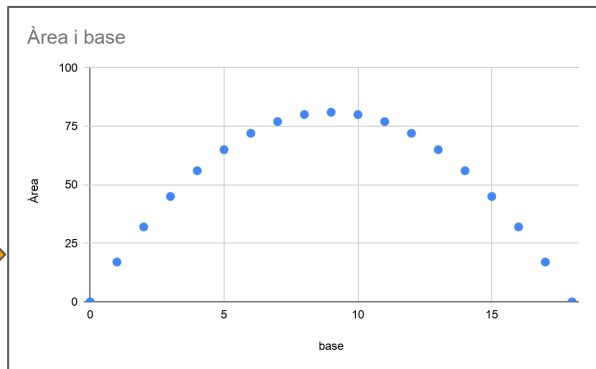
Comunicació i representació

com a contingut

Funcions

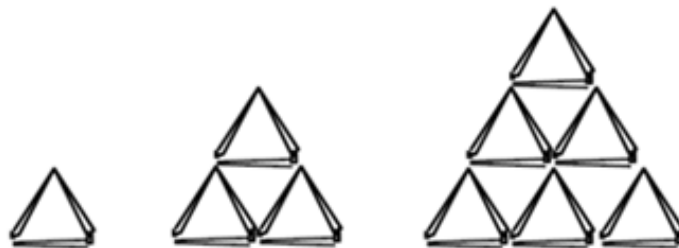
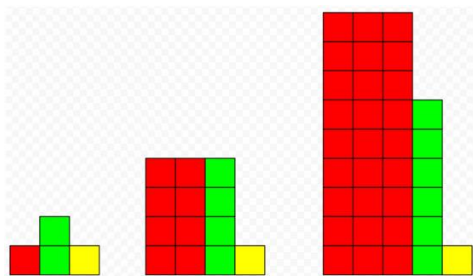
Base	Àrea	1a dif.	2a dif.
1	17		
2	32	15	
3	45	13	-2
4	56	11	-2
5	65	9	-2
6	72	7	-2
7	77	5	-2
8	80	3	-2
9	81	1	-2

$$A = x(18 - x)$$

L'àrea pot variar des de zero a 81. Primer va augmentant, fins que arribem a un costat de 9, quan tenim un quadrat, que dona l'àrea màxima.

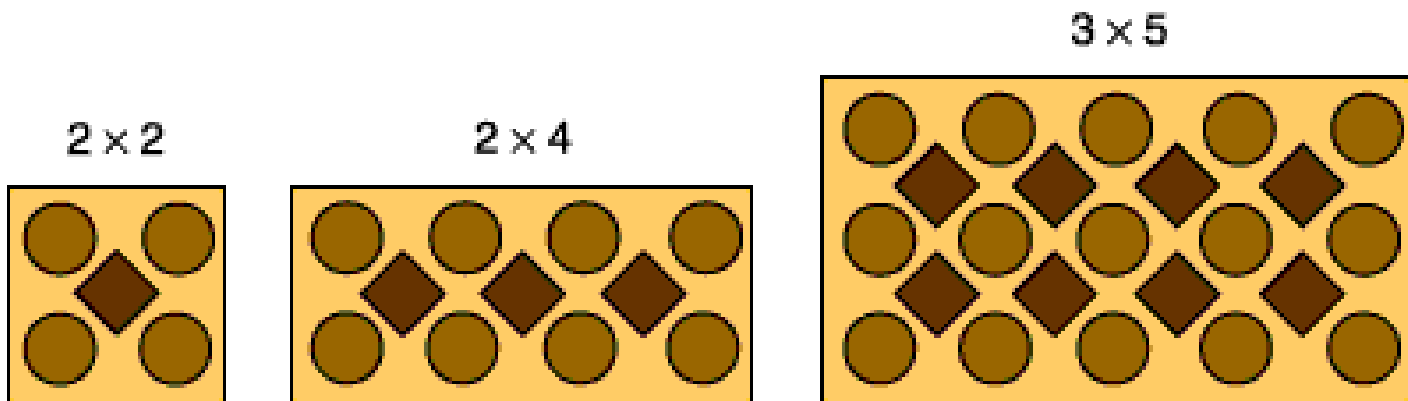
I després torna a baixar fins a ser nul·la, quan el costat és de 18.

Petita recerca a partir de sèries

- a) Cada grup n'haurà d'inventar una
- b) Passar-la a un altre grup que la treballarà
- c) Posada en comú

Una capsa de bombons i caramels (<https://ja.cat/dZLRc>)

Discutim:

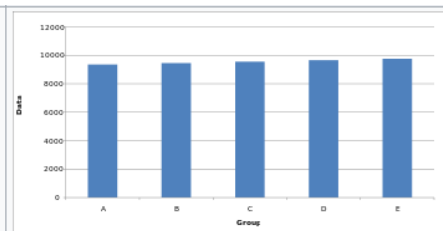
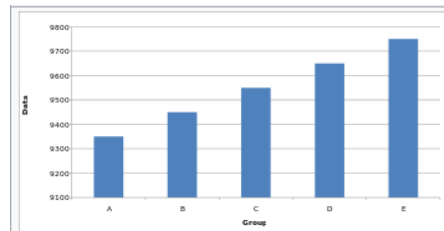
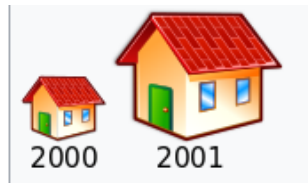
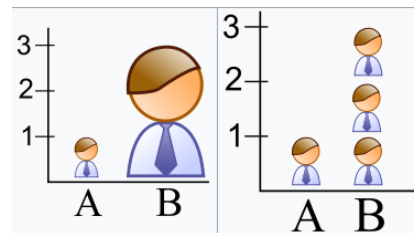
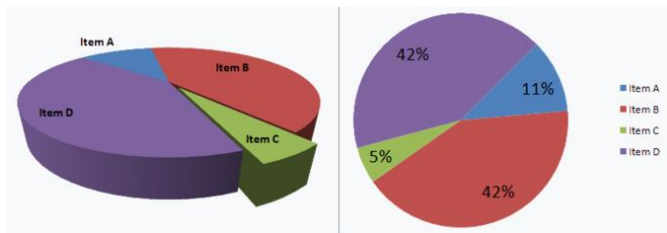
Fraccions, decimals i percentatges són tres maneres de representar els nombres racionals... Però les fraccions donen molts problemes relacionats amb la seva ordenació, el càlcul, no tenir una forma única de representació...

Ens podeu dir al xat, en una frase molt curta, perquè les continuem treballant a l'aula?

Comunicació i representació

com a contingut

I amb els gràfics estadístics, quines representacions escollim?

Comunicació i representació

com a contingut

Comunicació i representació

Reflexions finals

Chema Madoz

<https://ja.cat/tdYYq>

Comunicació i representació

Competència 9. Representar un concepte o relació matemàtica de diverses maneres **i usar** el canvi de representació com a estratègia de treball matemàtic.

Competència 10. Expressar idees matemàtiques amb claredat i precisió i **comprendre** les dels altres.

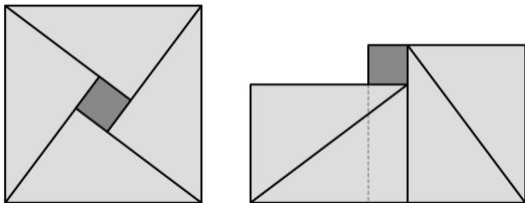
Competència 11. Emprar la comunicació i el treball col·laboratiu per **compartir i construir** coneixement a partir d'idees matemàtiques.

Competència 12. Seleccionar i usar tecnologies diverses per **gestionar i mostrar** informació, **i visualitzar i estructurar** idees o processos matemàtics.

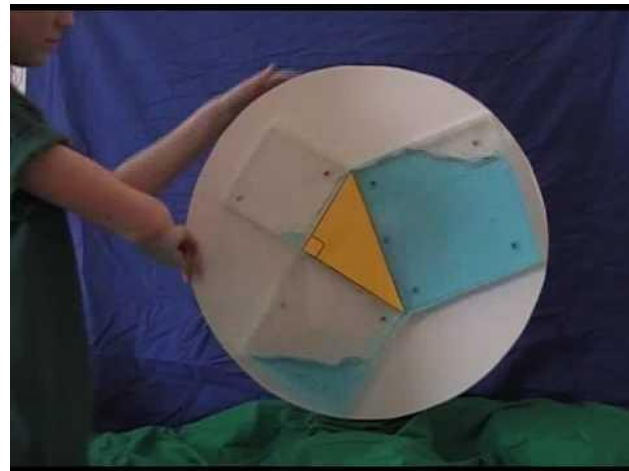

Tipologies de representació

Visuals

Pitàgores contra el tràfic
Vicent Banús Mañach

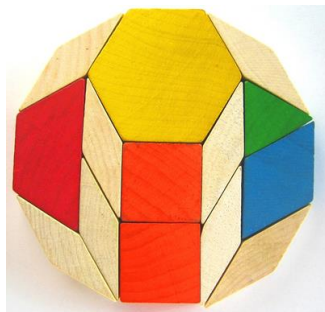
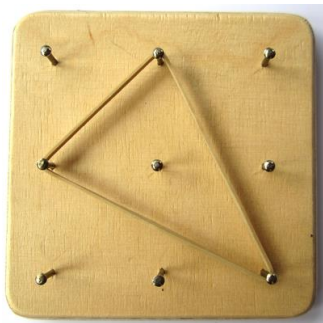

<https://youtu.be/CAkMUdeB06o>

Tipologies de representació

Físiques

Tipologies de representació

Simbòliques

$$\frac{2}{5} = 0,2 = 20\%$$

$$(a + b)^2 = a^2 + 2ab + b^2$$

$$(a - b)^2 = a^2 - 2ab + b^2$$

Tipologies de representació

Retòriques (escrita-oral)

Conclusions amb el 9

Si fas la divisió sense decimals dona un residu i la de decimals dona periòdic el periòdic resta el mateix nombre que el residu

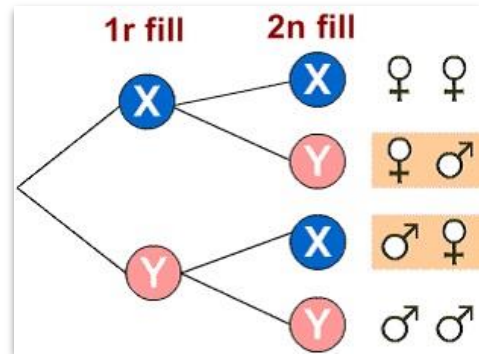
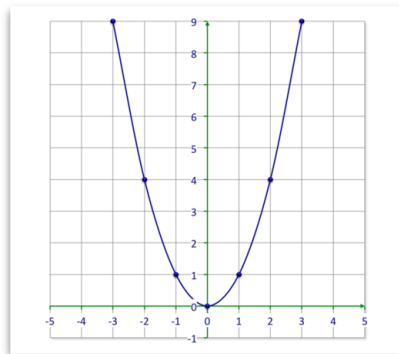
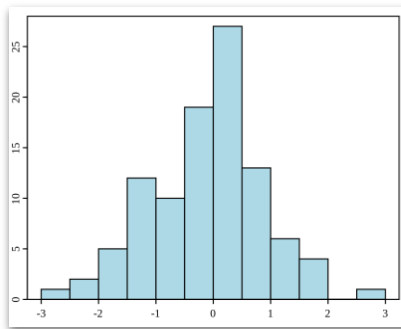

Tipologies de representació

Organitzadores

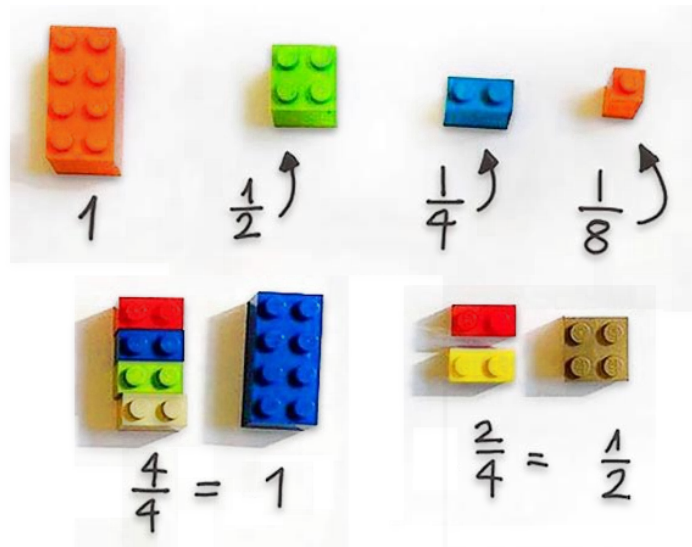
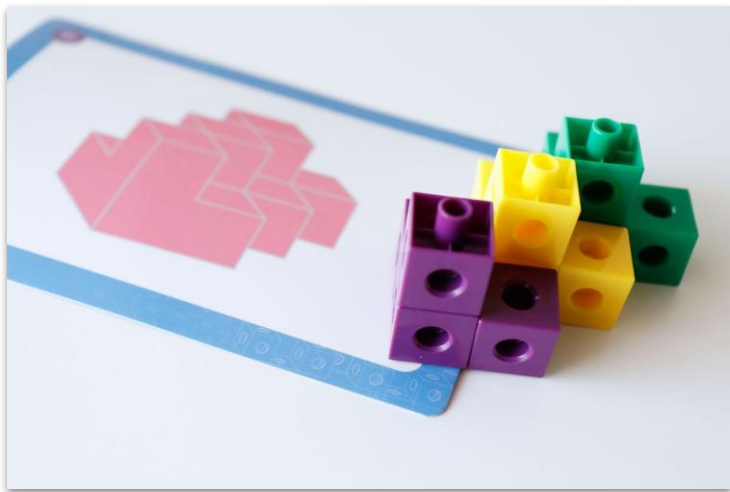
Costat	Nombres de p.	Potències
1	1	1^2
2	4	2^2
3	9	3^2
4	16	4^2
5	25	5^2
6	36	6^2
7	49	7^2
8	64	8^2
9	81	9^2
10	100	10^2

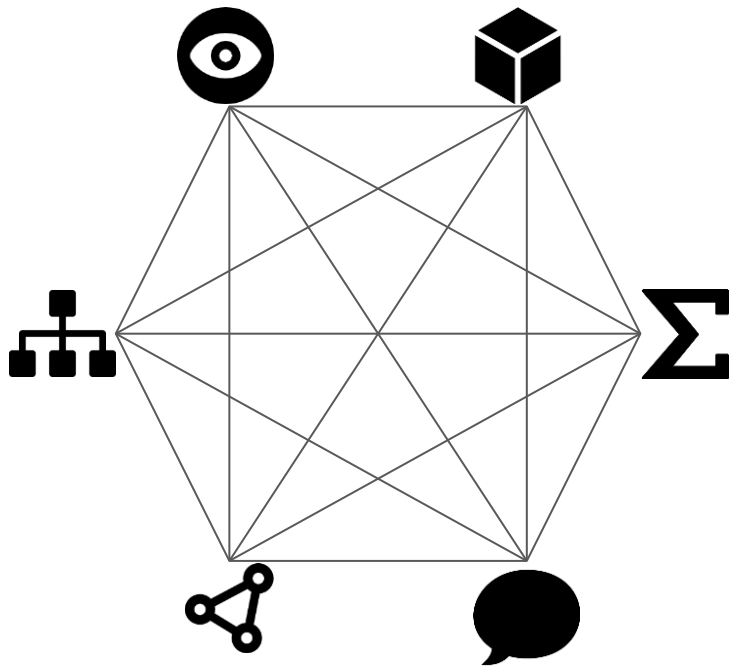
Tipologies de representació

Connectades

Tipologies de representació

Hem treballat la comunicació?

- Conversant entre iguals.
- Conversant en gran grup (docent-alumnes).
- Per explicar.
- Per argumentar.
- Utilitzant representacions.
- Escrivint.

La comunicació ens permet...

- Que l'alumnat pensi matemàticament i construeixi coneixement.
- Que es desenvolupi el pensament crític.
- Conèixer el pensament de l'alumnat i les seves dificultats.
- Obtenir elements d'avaluació.

Algunes idees clau

- La comunicació i la representació estan íntimament lligades a les altres dimensions.
- La representació ens ajuda a construir conceptes, explorar propietats, resoldre problemes... La comunicació consolida aquestes aprenentatges.
- Els materials manipulables (físics i virtuals) són una forma de representació.
- El llenguatge matemàtic és complex. Hem de ser-ne conscients i pensar molt bé el grau de domini que esperem per part de l'alumnat, tant d'interpretació com d'ús.

Algunes idees clau

- Aquesta dimensió ens ajuda a descobrir com pensa l'alumne/a.
- No aprendran a comunicar si no els hi donem el marc i l'oportunitat.
- Nosaltres mostrem un model de forma conscient, però també inconscient, de comunicar i utilitzar la representació.
- Hem d'orientar i donar eines específiques per a la millora del desenvolupament d'aquesta dimensió.

Una observació

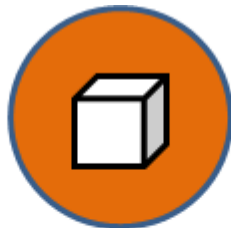
Heu vist que amb les activitats hem tocat tots els blocs de continguts?

Numeració
i càlcul

Relacions i
canvi

Espai i
forma

Mesura

Estadística
i atzar

Comunicació i representació

Unes recomanacions

Formació Ara Telemat (primària)

<https://ja.cat/v0puL>

Ita tocat el dos. Carla Fritsch, FEDAC Sant Feliu.
Fotografia Matemàtica d'ADEAM. (2013)

cesire*

Generalitat de Catalunya
Departament d'Educació

Centre de Recursos Pedagògics Específics
de Suport a la Innovació i la Recerca Educativa

AraTeleMat

**Comunicació
i representació**

Marta **Aragüés**
Xavier **Fernández**

Comunicació i representació

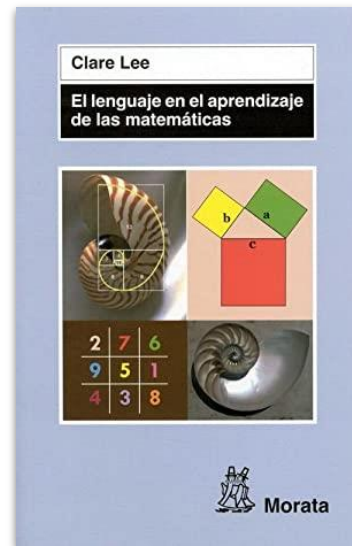
Unes recomanacions

Parlant de matemàtiques per aprendre'n

Tana Serra

<https://ja.cat/4Kw8V>

El lenguaje en el aprendizaje de las matemáticas

Clare lee

<https://ja.cat/t07gH>

Tancament

Moltes Gràcies!

Somriem i caminem!

Joan Jareño
Lluís Mora

<https://calaix2.blogspot.com/>
<https://lluismora.blogspot.com/>